

Budapest, 1875.

34. szám.

Augusztus 26.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt. fél évre 2 frt. negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (Lövész-utca 11. sz.) kérjük küldeni.

A munka hatalma.

(M—y.) Midőn a nagy Alkotó az embert a munkára kárhóztatá, büntetésében mutatta legnagyobb szeretetét az elesett emberiség iránt, s a kimondott átokban áldás volt elrejtve. Isten nem akart élni szigorával egész teljében, mintegy tanulságot adván a természetnek, hogy jótékonyágát többször szerepeltesse, mint jogos haragját s teljék több öröme az élet és alkotás, mint a halál- és rombolásban.

Az ember fogalmától tehát a munka fogalma elválaszthatlan. A félisteni állapotból aláhullott ember oly szükségleteknek lett alávetve, hogy mindenét önön elméje találékonyágával s ipara-, törekvése és fáradozásával vala képes megszerezni. A munka jogi eredete egykoru az emberiséggel. Büntetésül lett az emberre szabva s áldásává lett az élet nagy küzdelmeiben; arra volt hivatva, hogy lesujtsa az embert, s mégis fölemelte őt; eredete esorbulás volt az ember jogain, kit fensőbb boldogság és cél érdeke teremtett, s utóbb létjogának alapja lett; mert az ember hivatása lön munkálkodni, dolgozni s az élet kellemeit fáradozással megszerezni.

Míg az emberiséget az isteni kinyilatkoztatás malsztos fénye nena érte, egy nagy tévedés volt általános e földön, mely most is az műveletlen, barbár és kereszténytelen népeknél. Ez a munka szégyene. A régiéknél megvetett osztálya volt az embereknek az, mely munkára szorult. A munka akkor a rabszolga fogalmához tapadt. De a fejlődő emberiség az isteni tanítás áldásaiban részesülve belátta, hogy épen a munka adja meg az embernek a nemeslevelet, s hogy az emberiségnek, a társadalomnak mint egy óriási gépezetnek ép azok leghasznosabb, legfontosabb tagjai, kik a földi életet a munka verejtékével szentelték meg, kiknek törekvése lassan, de biztosan a gyarapodó tudó-

mánnyal kezét fogva mindig magasb- és magasbra emelni az emberiséget.

Bizonyára meggyőződheték mindenki, hogy ha Isten tétlenségre kárhóztatta volna az embert, megszámlálta volna léte óráit; a munka élet, gyarapodás, nemes gyönyör, melyben semmi lealázó nincs az emberre nézve, melyben a lélek halhatatlanságán kívül legtöbb isteni mutatkozik, s mely a földi anyagi boldogság és jóllét egyetlen biztos alapja.

Sőt a munka megnemesíti az embert. Az ember életében nem utolsó szégyen a — tétlenség; de első rang mindenestre a munka rangja. Nem azon korban élünk már, melyben a semmittevással dicsekedni lehet. A tetlen ember here a társadalomban, bármily rangban legyen is. A munka ragyogóbbá teszi a koronát a fejedelem fején, szebben fénylik, mint bárminő hiúsági bizonyítvány a mellen, díszesíti a polgárt a társas életben, tiszteltté, becsültté teszi az egyszerű iparost a nemesen érzők és gondolkozók előtt s erkölcsössé, becsületessé teszi a társadalomban.

A munka menedék a közromlás ellen. Az, ki szeret s megtanult dolgozni, ki munka nélkül nem élhet, kinek életeleme a folytonos foglalkozás, soha sem válik rossz emberré. A valódi becsület fogalmával, a családi élet szentségének tiszta eszméjével, a betöltött feladat édes öntudatával csak a munka embere bírhat.

De végül a munka a társadalmi lét egyetlen biztos alapja. Soha sem fog oda jutni az emberiség, hogy a munka embere nyomorultan elveszzen. Egy munkás kar nem ismer a társadalomban oly akadályokat, melyeket le nem győzhetne. A munka hatalma egy óriás hatalom, mely előtt minden meghajolni kénytelen. Minden esapást helyre hoz a kitartó, állandó s legyőzhetlen munka hatalma. Az élet ijesztő rémei, az inség, nyomor, a lelki elsatnyulás, a kétségbeesés elpusztulnak ott, hol a munka otthonos. A munka áldó harmatával öntözött talajon minden, mi szép és nagy, dúsan

s bőven hajt. Hit a jövőben, remény a fáradozás gyümölcseiben, különös szeretet a czél utáni törekvésben, vallásosság, erkölcsösség, becsület, jóllét mind kifolyásai, gyümölcsei a munka hatalmának.

Nemzet és állam, bármily csapások érjék is, ne aggódják léte fölött, míg tagjai munkások. Nép, melyet Isten meglátogatott, ne esüggedjen el, míg a munka hatalmát bírja. S ezen intő szavak különösen hazánk fiaihoz intézvék. Értsék meg s okuljanak belőlük.

N y u g t a t ó.

Nehéz csapást küldtél rám, Istenem,
Alatta szívem szinte roskadoz.
Boldog jövőt ígért a sejtelem,
S reményem vára porba hulladoz.

Most a jelen bús, a jövő rideg;
Szívemnek ifjusága veszve van.
De vágyaim, hajh! el nem vesztenek,
Tépik, szagatják szívem untalan.

Oh gyilkoló vágy, átkos saskesely,
Tépd össze körmeiddel szívemet!
Remény nélkül csak hervad a kebel,
El nem bírom már szenvedésemet!

De mit panaszlok sorsom ellen én?
Hiszen tudom, hogy e föld pusztaság,
Könyűnk égnek sívár mezéjén,
Való boldogság itt nem vár reánk.

A szenvedés, ez a Nebo hegye,
Melyről az ígért honba lát szemünk,
S ha itt panaszszal lesz szívünk tele,
Az ígért honba be nem léphetünk.

Szulik József.

Hebehurgia házasság.

Beszély.

(Folytatás.)

IV.

Az is nagyon régi igazság, hogy süketnek hiába prédikál a pap. Nehezen esik kimondanunk, de nem tagadhatjuk, Jani ifiúr az ilyen süketek közé tartozott. Neki hiába szólt oly őszintén, oly leplezetlenül Barmos községének derék felkésze. Elhatározta magában, hogy elveszi Czenczi kisasszonyt; szeretett következetes maradni. Ezt a szép erényt annyira vitte, hogy megtette az államnak a legnagyobb áldozatot, melyet nőtlén ember tehet, megházasodott.

Igaz ugyan, hogy könnyű dolog ezt a komoly dolgot szépen leírni a papirosra, de nehezebb megtenni az életben. Jani urfi megtette, az ő lelke rajta. Már most, hogy megtörtént, kezdjük a kellemetes oldalánál.

A szilvafalvi tiszteletes ur új selyemköpenyt ka-

pott hátára azon nagy napnak emlékeül, a melyen Szilvafalva legszebb rózsáját egy otromba karóhoz hozzáköté. Azonkívül a lakzín szabad volt zsebeit megtönni mindennel, mi belefért, sőt nagyobb ünnepléesség okából az épen jelenlevő két mendikáns diákot, kik a nagy eseménynek már eleve neszt vették, tisztességesen eláztatni; hogy legyen miről beszélniök, ha majd a kollégyiomba visszatérnek. A barmosi cigánybanda három napra félretette a patkószög gyártásának vályogvetéssel párosult nemes művészetét és huzta irgalmatlanul a keserves nótát, melyre elájult a józan ember, de magához tért a kanesót ölelgető násznagy s vőfélysereg. Valahány tisztességes szekér volt a határban, az mind ott szerepelt a lakodalmas menetben. A porleányok bazsalyikom s rozmaring koszorut kaptak, s szigorúan meghagyatott nekik, hogy mindenütt ríjanak, ahol illik. Barmos ur egy verdung faggyut fogyasztta el tuhutumbajszára, hogy azt minél harezsabb állásba hozza; még hozzá új sarkantyut is vevett viseltes kordovány eszímáira. Czenczi kisasszony, a menyasszony, mint áldozatra vitt bárány megrakatott minden természetes és természetfölötti ékszerekkel és fölöttébb dícsérendő elhatározással lépett azon rég ohajtott gyászos fátum elé, melyet házasságnak neveznek. A többi urambátyám- és asszonyénéimék mint a festői kép staffageái, csak annyiból érdemelnek említést, hogy három hétig beszéltek a Szilvafalván lejátszott történeti eseményről. Láthatjuk tehát, hogy minden megtörtént annak rendje és módja szerént. A dáridónak hűre elhatott három vármegyébe; sőt bizonyos ábrándos külsejű szőke fiatal ember kegyessége folytán, ki a vidéki levelező hatalmas szerepét vitte e környéken, s ezen félelmetes előnyénél fogva szintén hivatalos vala, — az egész esemény a »Csillagsugarak« című szépirodalmi lapban le is íratott s köztudomássá tétetett.

»Barmosi János ur, vidékünk egyik legderekebb és legreményteljesebb ifja, a napokban vezette oltárhoz Borberekycs Crescentia a báj-, szellem- s kellemes és a többi.« Az ilyen hírekre már van egy matrice; az egész világ arról photographiroz; és senkinek sincs ellenére.

A lakzi megtartatott tehát, s Jani urfi, kit talán már nem is illik többé e néven neveznünk, elvitte fiatal nejét, nem ugyan Olaszországba, amint szokás, hanem csak Alsóbarmosra, aholott is magát etablirozta. Czenczi kisasszonyból igen csinos menyecske lett; a fejkötő igen jól állott fején. Ugy látszott, nagyon hamar be tudja találni magát új sphaerájába. Nem volt szüksege tanácsok- és utbaigazításokra. Jani ur ezen tulajdonságokat mind megannyi tökélyeknek tartá szeretett neijében.

A mézes hetek elmultak minden nevezetesebb esemény nélkül; a fiatal házaspár igen boldognak érezte magát. Még akkor minden az újdonság színével birt, tehát megvolt az érdeke. Jani ur rendszeren »mucziká«-nak nevezte szeretett életpárját, míg Czenczi nagysám jónak látta férjét »mókus«-nak nevezgetni. Az első heteken folyton egy tálból ettek, egy pohárból ittak, a huszonnégy órának legalább kétharmadán keresztül egymás mellett voltak. Szóval pazarolták a házasság örömeit, mintha e kincsek feneketlen ládába

lettek volna elhelyezve s kifogyhatlanok lennének. Nem volt bennök a jövőre számító higgadt gondolkodás, mely mértéket tud szabni minden öröm- s gyönyörnek és tud takarékoskodni a boldogsággal, s józan mértékletességet gyakorol a kölesönös szeretet, vonzódás és bizalom előjogaiban. Ugy látszik, mind a muzika, mind a mokus iparkodtak minél előbb jól lakni a boldogsággal; hogy e ritka csemegétől szintén lehet undort kapni, azt egyik sem tudta.

Czenezi nagysám hajlamaival s nevelésével megfért gyöngédségének férje iránt kiválóan a világ előtt minél erősebb vonásokban kifejezést adni. Folyton nyalta-falta kedves mokusát mások szeme láttára. Azt nem tudta, hogy a világ elé nem illik feltálatni azon belső viszonyt, mely férj és nő között van, s hogy a nyilvánosság csak a gyöngéd tiszteletet tűri el a házasság között. Jani urnak eleinte izlett ez a nagy boldogság, hanem utóvégre úgy kezdte érezni, mintha egy kissé savanykás ize volna. Három hó múlva a megkötött szövetség után figyelmes szemlélő már észrevehette volna, hogy Jani urnak eddigelé kaczkiasan kipödrött bajusza kezd szomorúan alákonyulni, ragyogó szemei álmos bágyadtságot mutatnak, előre fésült haja is elveszíté előbbi negédes állását. Szóval a boldog férj, a mokus, kezdett egy kissé kopni.

Nem különben Czenezi nagysám külsejében is történtek némi épen nem előnyös változások. Eljött már azon időpontig, melyen a fiatal feleség úgy kezd gondolkozni, hogy nagyon is fölösleges fáradozás a férjnek tetszeni akarni. Vegyen mindent, úgy amint van, a borzas, fésületlen hajzattól kezdve egész a kozmás levegőig. Otthon, mikor az embert senki sem látja, lehet az asszony esatakos, szemyes; más az, ha kilép az utcára. Vannak feleségek, kik így gondolkoznak; az ostoba világ, a járdataposó nép, a csöselék megérdemli, hogy figyelemben részesüljön, de a férj otthon, az nem; az emberek kedvéért fölcizcomázni magát, igen helyes dolog, a férj elégedjék azzal, amit e cziczoma takar. A világnak jut a pompa és fény, a férjnek a szenny. Czenezi nagysámot nem is volt tanácsos délelőtti órákban meglátogatni, igen kevés idealismus volt benne olyankor. Jani ur már néhányszor érezte e kellemetlen csalódást, s e kellemetlen csalódásoknak nagy része volt abban, hogy muzikája iránt lángoló hajlami lehüljenek. Az eszes, művelt és jó asszony legszebb, legbájosabb otthon házi körében. Czenezi nagysámról a rágalom sem mondhatta ezt. — Róla is állott az: »nézd meg az asszonyt, amilyen ő, olyan a gazdasága.« Az egész ház már az első év vége felé nagyon kezdte hasonlítani Barnus ur állapotjához, mely nagyon is özvegyes kinézéssel bírt. Az új butorok, az egész ház s lakói nagyhamar látszának elveszteni az ujdonság himporát. Jani ur bátorságot is vón magának e fölött aggodalmainak kifejezést adni. Ezen kifejezése azon csodás hatással bírt, hogy megnyitotta szemeit. Czenezi nagysám az első figyelmeztetés alkalmával kimutatta, mi rejlik benne. Nem hiába volt Barnus urnak, a híres és sokat beszélő megyei szónoknak leánya. Olyan esetecsaté lett a dologból, hogy még a szomszédban is meghallották.

Legtöbb házasságnál előfordul ilyesmi, — de az

okos, józan s egymást hiven szeretők között csak egyszer, azután soha. Az első összekocczanás az első pillanat, melyben a kormánybot meging a házfő kezében. Ha akkor szigoruan, keményen megállja helyét, a baj nem mutatja magát többé. Ha akkor ki hagyja ütni kezeiből a házi jogart, hiába nyul utána. Soha sem kapja meg. A harc megkezdődik, s csak a jó Isten tudná, mikor, hol s miképen fog végződni.

Jani ur első erélytelen lépése rövid idő alatt bámulatos eredményeket hozott létre. A kijózanodás művelete még rohamosabban történt, mint a megszeretés s ezzel kapcsolatban a mézes hetek. Hanem Jani urnak nem lévén még a házasság életben kellő praxisa, azon véleményben volt, hogy a dolgok jobbra fognak fordulni bizonyos idők lefolyta után. Ezen bizonyos idők alatt értette azt, ha a daczos muzika édes anyává leszen. Majd megszeliidül akkor. Ezen édes reményeket valószínűleg azért táplálta Jani ur, hogy érezhesse, mily keserű lehet azokban csalódnai. Az ily állapotokat bizonyos feleségek nagyon jól fel tudják használni különféle apróbb-nagyobb jogok kiesikarására. Jani urnak mondhatni sok áldozatába került azon időnek élvezete, melyen át még nem tudta, fiúnak vagy leánynak lett-e édes apja. Gyöngédsége valódi szolgasággá fajult át. Nagyon busásan kelle megfizetni a láthatáron mutatkozó apai örömeit.

Czenezi nagysám ugyanis a minden fiatal asszony által legalább egyszer megkísérlett és megindított hadjáratot saját kedves férje ellen egész táborozással alakította át ezen utóbbi idők alatt. Majd ez, majd az volt kívánsága; ezt már úgy szokták az asszonyok. Ezen vajudási capriceoknak lélektani vagy physikai indokát s alapját semmiféle tudós doktor s szülész nem tudta eddig megfejteni; bizonyosak lehetünk, hogy Jani ur sem fogja megfejteni, bármennyire törje rajta fejét. Nála a fölmerült csodálatos kívánságoknak legfellebb azon hatása volt, hogy komoly szemrehányásokat tön magának, miszerént tulajdonképen mindezen kellemetlenségeknek ő az okozója, mik ha magukban véve nem is jók, de van bennök valami, a mi a férfit hiúságának hizeleg.

Ily körülmények között köszöntött be a Borbereký-Barnos szövetségből létrejött családba a nagy öröm, már mint egy új ivadék világra jötte. Tekintetes Borbereký Barnus ur megérte a napot, melyen nagyapává lett. Az atyafiság elmulaszthatlan kötelességének tartotta e nagy eseményen örüdeni. A gyerek születése kettős öröm napja; egy általános s egy különös; az általános, hogy ember született a világra, amint azírás mondja; a különös, hogy egy ilyen magzat születése tömérdek malacz, liba, tyúk igaztalan legyilkolásával szokott megületni, s hogy a keresztelei tor sok éhes gyomornak valódi időszakos jótéteménye. Azért jómódu fiatal férjek, kiváltképen ha szegényebb sorsu atyafiakban bővelkednek, iparkodjanak minél többször az ily nemes emberbaráti tényekre alkalmat nyújtani.

Az atyafiság megtölté a házat, amint illett. Jártak-keltek annak minden zugában. Legtöbben a fiatal anyával s Barnus urral mint a boldog nagyapával bibelődtek. A jámbor férjjel, kinek az egész ünnepély érdeme volt, alig törődött valaki. Csak akkor jött

komolyabb számításba, midőn a keresztelés szóba hozatott.

— A szilvafalvi tiszteletes fogja megkeresztelni! szólta Barnus ur.

— Nagyon is jól van; szólta közbe valamely urambátyám.

Jani ur nem találta oly nagyon jónak az indítványt, mit bátor volt ki is jelenteni.

— De már az nem leszen úgy, ipamuram. Fiamat a barmosi lelkész fogja megkeresztelni; úgy akarja anyám is. Aztán, ha már esküvőnkön nem volt vallásombeli pap, legalább fiam keresztelésénél legyen.

— Hogyan öcsém? Mit beszélsz te? szólta Barnus ur kimeresztve szeméit. Katholikus pap keresztelje meg az én unokámat. Mi jutott eszedbe. Jezsovita vizet öntsenek egy Borbereký sarj nyaka közé, melynek hetedik öse is kurucz s református volt. De már azt az én unokámmal nem engedem megtenni.

— Már pedig bocssáson meg, ipamuram, fiamhoz nekem több jogom van, mint ipamuramnak unokájához. — válaszolt Jani ur, maga sem értve meg buzgólkodását vallása mellett, s először jött komolyan haragba.

— Unokámat nem fogja katolikus pap kenezefézni. Dixi! vága közbe Barnus ur s akkorát ütött tájképipájával az asztalra, hogy a vászonnépség ijedten rohant be a mellékszobából.

— Pedig fogja; válaszolt dühösen Jani ur. Ezt akarom én. Ipamuram parancsoljon a fiával, — ha van. Nekem, hála Istennek, van.

— Talán öcsém, azt is akarod, hogy unokám pápista legyen?

— No mindenesetre. A fiu követi az apja vallását, benne van a nem tudom hányadik törvényezikkelyben is.

— Paragraphus ide, oda. Nekem még a király sem ír törvényt, minő ekklézsiába tartozzék az unokám.

A vita igen komoly alakot vőn. Az egész társaság nem épen kellemes benyomások alatt két pártra oszlott. A pártok nézetei s elvei is lassankint határozottabb körvonalokban nyilatkoztak. Tekintetes, nemes s a többi Borbereký Barnus ur először is azt kívánta, hogy unokáját a tiszteletes vezesse be az egyház kebelébe, azután pedig hogy neve Illyés legyen, aminthogy szépapját hitták, s harmadszor a reformált egyházba bekebeleztessek; ezek ellenében Jani ur s rokonsága a barmosi lelkészt vélte megkeresendőnek, s Zoltán nevet ohajtott, nem különben fentartani a jogot a gyermek neveltetését illetőleg. Csak kemény zsörtölődések után lehetett annyira vinni a dolgot, hogy a pártra kelt rokonság elvégre a pactatio azon nemét hozta létre, melynek értelmében a katolikus pap működtetése ugyan elfogadtatott, de ezen áldozat ellenében az Illyés keresztnév alkalmazása kívántatott. A harmadik ugymint legfontosabb pontra nézve mindkét fél egyelőre semlegeséget fogadott.

Ily módon nyilvánultak Jani urnak első atyai örömei. A jámbor férj hamar kibékült ugyan a nyakas atyafiakkal, de nem oly hamar feleségével. A gyermek születésével tömérdek bajok, egyenetlenkedések, czivódások apró csirái keltek életre. Jani ur kezdte vakargatni a fejét. Bizony talán mégis igaza volt annak a barmosi papnak. No majd meglátjuk.

(Vége következik.)

TÁRCSA.

Társadalmi elméletek.

Körülbelül harmadfél ezer esztendeje már annak, midőn Menenius Agrippa, az előkelők zsarnoksága miatt föllázadt és a szent hegyre kivonult római néphez járulva, a gyomornak csak emésztő, a többi tagoknak pedig a miatt folyton munkálkodó természetéről vett szép hasonlatosságot az emberi társadalomra alkalmazva, az által a bekételenkedő népet az állapotában való megnyugvásra bírta.

Jóllehet, mint maga az emberi természet, úgy e hasonlat sem változott a tekintetben, hogy mai napig is a társadalmi egyesülés elkerülhetlen igényei következtében némelyek alsóbb, mások pedig felsőbb állásuk, mégis kerültek már annyian mennyien, kivált a mult századi socialisták közt, kik az emberi társadalomnak sok nemzet és sok század folytonos használata által megszentelt alakját fölforgatva, abba csakis a képzelem világában megállható olyatén egyenlőséget ohajtottak hozni, melynél fogva minden ember minden nap egyenlő mennyiségű munkát végezzen, egyenlő adag eledelt kapjon, egyenlő ruhában járjon, egyenlő területű lakása legyen, s más afféle.

Az egyenlőség hangzatos szava, mely annak idején a kedélyeket oly lázas mozgalomba hozta, még most is sokszor megfordul ugyan az emberi ajkakon, mégis az emberiség rendes fejlődési menete, mely egyes ábrándok által nem hagyja magát a

kerékvágásból kivettetni, nem szűnik meg mindinkább határozottabban kialakuló körvonalokkal kijelölni nem csak a tudományok különféle szakait, hanem az emberi társadalomnak egyes osztályait is.

Azon sajtóságos gondolkodás, mely mostanában az életnek előcsarnokát, az iskolát oly sokféle megnevezés szerént megkülönbözteti, s melynek következtében kezdenek a gymnasium os törzsoke mellől kinőni a reál-, polgári-, nép-, ipar-, gazdasági és egyéb néven nevezett iskolák, épen nem előkészítője a társadalmi életben élvezendő egyenlőségnek, hanem igen is a különbségnek.

Igy tehát, miután az egyenlőségnek társadalmi eszméje, mely valamikor oly széles körre ohajtott kiterjedni, most már mindinkább csak a törvény előtti egyenlőség szűkebb határai közé szorul, mindenesetre életbevágó kérdés minden öntudatosan gondolkozó emberre nézve, hogy t. i., ha már a különféle társadalmi állások épen oly lényegesek, mint az egyes ember tagjainak megkülönböztetései, mely társadalmi állások azok, melyeket fensőbbség vagy elsőség illet meg az összeséghez viszonyítva.

Aki e kérdést illetőleg egyedül csak a jelen kort akarja illetékes bíról ismerni, a ki előtt annyi lefolyt századnak és annyi különféle nemzetnek egyetértése e tárgyra vonatkozólag mitsem nyom a latban, aki nem veszi számba, hogy az időszertileg fölmerülő ilyen vagy amolyan alakú gondolkodás még nem tartozik a megállapodott tények sorába, az bizonyosan korunknak bámulást gerjesztő anyagi vívmányait véve tekintetbe, haj-

landó lesz a társadalmi életnek előnyeit azon állásokhoz fűzni, a melyek e nagyszerű anyagi művelődéssel állnak összeköttetésben.

Távol legyen tőlünk a gondolat, mintha bármely mesterségre holmi előítéletessülte kicsinyléssel akarnánk tekinteni, mert a fölfuvalkodásnak ennél utálatosabb nyilatkozata alig lehet, s nem volna nagyobb balgatagság, mint p. o. kezünket azért többre becsülni lábunknál, mert az mindig a földdel van érintkezésben, mégis, ha egyes emberhez hasonlíthatjuk az egész társadalmat, el kell ismernünk, hogy mint az emberben a lélek adja meg a testnek az életet, épen így a társadalomban azon egyéneket, kik a lélek ügyével, igazságszolgáltatással és más ilyennel foglalkoztak, ami nélkül a társadalomnak elemeire kell vala bomlania, mindig bizonyos fensőbbiséggel különböztették meg.

Ennélfogva már az ő keleti társadalomban az indusok-, egyiptomiak-, babyloniak-, perzsák-, vagy zsidóknál nem csak bizonyos, a foglalkozások szerint megkülönböztetett osztályára találunk a társadalomban élő embereknek, a mennyiben ez ázsiai fölfogás szerint más kasztba tartoztak a katonák, másba a földművelők, ismét másba a mesteremberek, hanem mindannyinál első helyre látjuk tétetni épen azon osztályt, melynek kiváló foglalkozása vala a lélek ügyével, a közérkölesiség, tudomány- és egyéb szellemi dolgokkal való foglalkozás, milyen vala a papság.

Ázsia földén és a hajdani világban ezen társadalmi osztálynak foglalkozásához tartozott az emberi életben mai napságig oly nagy fontosságú igazságszolgáltatás, törvényhozás, betegek gyógyítása mind lelki mind testi tekintetben, amint ez a Duna-Tisza közt megtelepedett ősmagyarok papságának, a táltosoknak is kiváló szakmája volt.

A társadalmi élet fejlődésének természete levén az, hogy a foglalkozásnemek, melyek régiebb időben egy emberhez tartoztak, a kor haladtával mindig több és több kéz között oszoltak meg, nem esoda, hogy a papságnak tisztéhez tartozó igazságszolgáltatás, gyógyítás és más efféle is, midőn az emberek idő és mennyiség szerint szaporodtak, mind annyi külön társadalmi állássá változott, s így jött létre a papságból az ügyvédek, jogtudósok, hivatalnokok, orvosok, gyógyszerészek s többek osztálya.

Ezt tudván, indokolva látjuk a középkornak egyeteménél uralkodó azon szabványt, miszerint az egyetemi hallgatók, míg az egyetemet látogatják, papi köntösben járjanak, valamint a tudós világnak mostanáig fönmaradt hajlamát a hosszabb s így papiasabb öltözék iránt.

Mínt hogy a nevezett társadalmi állások a társadalom fönmaradásügyében nélkülözhetlenek, s mínt hogy azok nem egyebek, mint mellékágazatai a legeslegrégibb társadalmakban már első helyen levő papságnak, okszerűen következett, hogy ez újabb állások is, a velők járó magasabb lelki képzettség nélkül fogva, mindig a társadalom előkelőbb osztályaihoz tartozzanak.

E gondolatnak még világosabb kifejezése végett jött szó-kásba a byzanti görög császárságban keletkezett, de a régi görögök s rómaiak idejében még ismeretlen czimadás, melynél fogva a főbb hivatalnokokat minden más embertől megkülönböztetőleg méltóságos vagy nagyságos, az ügyvédeket, jogtudósokat és orvosokat tekintetes, a papokat pedig még ezektől is elválasztva tisztelendő uraknak nevezték.

Bármennyire úgy látszassék is, hogy a papság, e társadalmi megkülönböztetett állásokkal egyetemben, az európai ember fülének oly rémletesen hallatszók kasztrendszer színét viseli magán, misem bizonyosabb, mint hogy épen az európai papság

intézménye az, mely képes volt e társadalmi lánczot ketté zuzni és az emberiségnek szabadabb társadalmi mozoghatást eszközölni.

Váry Gellért.

(Folytatása következik.)

HETI KRÓNIKA.

Eljönnek lassankint a krónikás napjai is. Mikor a fecskék elköltöznek, a képviselő urak pedig a fővárosba érkeznek, aztán a nagy meleg is elmulik, megnyílnak az ajkak, és folyik a beszéd ott a Sándor-utcában, meg a casinókban, egymást érik a párt-conferentiák, politikai viták zajától hangzik a muzeum és a — »kispipa«, s minél hűsebb lesz az őszi idő, minél sárgább a fa lombja, annál inkább bemelegednek a vitába a honatyák, annál inkább kipirulnak arcaik a honfi hévtől, meg aztán a jóféle fris rácz-ürmöstől, — akkor lesz jó dolga a krónikairónak. Akkor ő is szüretel. A sándor-utcai palota bőven termi az eseményeket, melyekből a szüretelő »heti krónikát« sajtol.

De hát most nem találna tárgyat, miről a krónikának szólni lehessen? Hát nem pörköl-e bennünket cigánypesenyévé az égető napsugár? Nem tesz-e költökké az éjeinket bevilágító s mindent megaranyozó holdvilág? Nem költ-e bánatos ábrándot szíveinkben késő éji órák csendjében nesztelen magányban a most oly gyakori csillaghullás? Ah, ezek mind oly szép dolgok, oly költőiek, mik nem illenek a krónika keretébe...

Vagy nem lehetne-e írni arról, mily tengernyi dinnye termett az idén, hogy vesztegetik majd nem ingyen piaczaikon; mennyi a knkoricza, ugorka, érett és éretlen szilva, savanyu szőlő, körte, baraczk, alma, — hogy Isten csudájának kell tartanunk, mikép a legközelebb mult napok ázsiai forrósága ázsiai kolerát nem rejtett méhében? — Mind, mind oly tárgy, miről nem a krónikásnak kell írni.

Legyünk tehát krónikások. Anno 1875. augusztus 21-én találkoztunk a hajdan »nyulak szigetének« nevezett üdülő helyén fővárosunknak az első fecskékkel azok fajtájából, kiket részint vándorlasi, részint önfentartási ösztönük a junius és julius közötti időszakban fészük odahagyására késztet, hogy nem ugyan más világrészbe, de némileg más éghajlatu idegen országokba repüljenek — gözerővel, s ott nem is önrakta, hanem csak kibérelt fészkekben töltsék a kánikula napjait — rendszeren gyógyerejű források közelében, melyekben a nap bizonyos óráin át hűtözni s fürdeni szoktak, és ez utat minden évben rendszeren megteszik, bár a fészkeiket bérbeadó külhoni madarak épen nem oly udvariasak, hogy vendégeik »nemzeti« csicsergésével meglegedjenek, de még csigahéj- vagy halpikkely-pénzzel sem elégíthetők ki, mert mint a hollók csak a fényes aranypénzt kedvelik. Mikor azután fecskéink érzik ennek fogyatkozását s a hűsebb napok közeledtét, sereggestül visszatérnek odahagyott saját fészkeikbe, honnét már csak legfőlebb a »nyulak szigetére«, a római »császár«-ok fürdőjébe a régi Aquincum közelében, vagy az egykor virágzó római gyarmat, Pesthinum, melletti szent berkek- és ligetekbe tesznek kirándulást. Miután már 21-ikén találkoztunk ily megtértekkkel, ez annak a jele, hogy közeledik az ősz, mindennapi nyelven szólva pedig: vége a fürdőidénynek.

Azok pedig, a kik csak nevről ismerik a fürdői élvezeteket, s vágyaik egy külföldi utazás boldogságaig hatolni nem is bírnak, meglegednek azzal is, ha Szent István király nemzeti ünnepe alkalmával a fővárosba »kévonatozhatnak«, megbámulhátják a lánczhidat, átgyalogolhatnak rajta »vám nélkül«, felgöz-

siklözhatnak és Buda várába s megnézve a három országra szóló fényes ünnepélyt, megbámulva minden bámulni valót a fővárosban, megvonhatják végre magukat valahol, hol tetszésére kimulathatja magát az oly »utazó« is, ki a betarisznyált clemóziának felét még haza is viszi a nagy utból a gyerekeknek.

Az ily fajtájú utasok igen nagy contingenszt szolgáltatnak az idén is ama roppant embertömeghez, mely sz. István ünnepén, a főváros legmozgalmasabb napján, a rekkenő forrás daczára órákon át ott hullámzott Budavára máskor oly csendes, kihalt utcáin és térein. A nemzeti ünnepet megelőző napon minden vonat, minden gőzhajó tömve érkezett oly utasokkal a vidékről, kik ez alkalmat szokták felhasználni, »körültekinteni« a fővárosban. Az ünnep napján pedig sokkal korábban ébredt a város a Sz.-Gellértről lehangzó ágyumorajra, mint egyébkor, s a kora reggeli órákban megkezdődött a népvándorlás fel a bástyákhoz s a gözsiklóhoz, mely mint motolla dolgozott, mégsem elégíthette ki a türelmetlen közönség igényeit. Ezren és ezren tódultak maguknak jó helyet biztosítani akkor is, mikor már ezrek foglalták el a legjobb posztókat. 7 órakor, mikor az első apostoli szent király ereklyéjét átviszik Mátyás templomába, már telve voltak az utcák és terek, s 10 óráig folyvást özönlött a nép. A körmenetnek magának, mely az ünnepi istenítszetelet után, melyet maga az ország első papja, a bitoros áldornagy ő főmagassága végezett, indult ki a Mátyás-templomból, alig lehetett utat nyitni: a rend azonban még sem zavartatott meg. A körmenet a nemzet kegyeletéhez az első magyar király iránt valóban méltó volt. Fény és pompa nagyobb nem is képzelhető. A régi czéhek és mindenféle egyetek zászlói előzték meg s egy katonai zenekar a menet fényes központját, hol a bitoros egyházfejedelem, Magyarország hercegprimása lépdelt hibornoki öltönyben, hibornoki kalappal, — környezve a fővárosban időző főpapi méltóságok, a különböző plebániák lelkészi kara, zárdák tagjai s papnövendékek által. Szent István jobbát az azt tartalmazó miniatúr kápolna alaku aranyozott ezüst szekrényben négy lelkész vitte, s ünnepi díszben öltözött, aczélsisakos és alabárdos koronáörök vették körül. A körmenetben, melynek továbbmozgása közben a Gellérthegy ágyui egyre dörögtek, minden hatóság képviselve volt, megjelentek azon diszmagyarban a fővárosban levő miniszterek, főurak, az egyetem karainak képviselői, a tanintézetek igazgatói stb. stb. A menetet egy század honvédség zárta be. Délután díszbéd volt ő Eminentiajánál, melyre az összes méltóságok és kitünőségek hivatalosak voltak.

Ime a hét legnevezetesebb eseménye. Itt a krónikás le is teheti tollát.

De még sem. Ha már itthon szükkölködünk teljegyzésre méltó eseményekben, miért ne tekinthetnénk át közvetlen szomszédainkhoz a török félholdat uráló vazall-tartományokban, kik ugyancsak nagy kedvet kaptak világtörténetet csinálni, mi mégis nagyobb mesterség a krónikásénál, ki csak írja és nem »csinálja« a történelmet. Bizony, bizony a »fényes kapu« alattvalói már nem csak Hercegovinában, de Bosniában is odáig vitték a dolgot, hogy, ha eddig csak titkon működő szerb és feketehegyi testvéreik is nyíltan, velők szövetségbe, lépnének fel — az európai súlygyent nyomban kimozdithatnák féltékenyen őrzött nyugalmából olyképp, hogy a »beteg ember« a felszökken mérserpenyőről lepottyanva csak valahol Ázsiában szedhetné össze sátorfáját. A »keleti kérdés« egész félelmetes valóságában áll az ezt megoldani hivatott hatalmasságok előtt. S bár hogy biztosítsák is ezek semleges magatartásról, békeszeretetről, kiváló jóakaratukról a portát: egy tisztán áll minden politikus előtt, — s ez az, hogy meg nem egyezhetvén még a koncz felett, csak

annak megosztását akarják legalább is egy ideig késleltetni. Jól tudják ezt a »fényes kapu«-n belül is. Csakhogy mikor valaki végkimerültségben szenved, mint a magával is tehetetlen beteg, a környezetnek olesó tanácsait, az orvosok gyógyszereit színelig ugyan jó néven veszi, de sem hallgatni azokra, sem pedig bevenni ezeket nincs szándéka, sőt magában megátkozza az örökséget lesők farizeusi jó tanácsát s titkon kiönti az enyészetet siettető orvosságokat. Így tesz a török szultán is. Tisztában van ő vele, mit akarnak azok a »baráti« hatalmasságok, s a mellett érzi, hogy az örvény szélén áll. Mig tehát egyrésztől sértett jogai mellett szólal fel, másrésztől szépen megköszöni fejedelmi barátai jóakarátát, tanácsaikat követni igéri, — de csak sikerüljön levennie az óriás mérvben terjedő felkelést, eszeágában sem lesz szavát beváltani. Igaz, hogy ezzel is csak magának és hatalmának árt . . . de hát vakon rohan vesztének az, ki veszni indult. Ha vak nem lett volna, már rég úgy volna, az örökké lázongó Bosniában s Hercegovinában minden, mint most tanácsolja a diplomatiá világ, az a megbízhatlan diplomatia, melynek Konstantinápolyban persze nem mernek és nem szeretnek hitelt adni. Ugy Bosnia Hercegovinával együtt ma már Szerbia s Románia mintájára alkotmányval bíró vazall-államok volnának, s most nem áztatná újból keresztény és török vér azokat a sok vértől áztatott hegyeket, völgyeket s utzorosokat ott délen. Fél-szabadul-e Bosnia, kap-e alkotmányt Hercegovina, ellen tudnak-e állni népeik harcziás lelkesültsége s az oroszlanilag küzdő és vérző keresztény testvérek harcra hívó szózatának Milán és Nikitza fejedelmek? — — mind mind oly kérdések, melyekre e pillanatban a legtisztábban látó politikus sem adhatna feleletet. Egy bizonyos: a félhold fénye megtört, s nem is fog sok idő elmulni odáig, mikor végkép letűnt Európa egéről.

RÖVID HIREK.

— Ő Felsége a király születésnapját e hó 18-kán valamint az egész birodalomban, ugy különösen a magyar fővárosban fényes ünnepélyvel ülték meg. A gellérthegyi erődből 24 ágyulövés hirdette a nevezetes nap felvirradását. A vérmezőn az összes helyőrség ünnepi díszben jelent meg, s itt tábori mise tartatott. 10 órakor pedig a várbeli templomban R á t h József apát és prépost tartotta a szentmisét nagy assistentiával s az egyházi-zene-egylet közreműködésével. A miniszterek és összes fővárosi hatóságok képviselői diszmagyar ruhában jelentek meg. Délután a belügyminiszter díszbédet adott, melyen R á t h budai és Schwendtner pest-belvárosi apát-plebánosok is résztvettek.

— Ő Felsége a királyné Sassetot-ban csendes kegyelettel ülte meg felséges férjének születésnapját. R ó n a y Jácint püspök ő mlsza szentmisét mondott az ottani norman izlésű templomban, s azon jelen volt az egész, ő Felségét környező személyzet. Ő Felsége a jövő hó vége felé Gödöllőre fog jönni.

— Királyi adományok. Ő Felsége Szt-János római kath. hitközségnek kápolnája helyreállítására 60 frtot, — a jánki helv. hv. evang. hitközségnek temploma felépíthetése végett 100 frtot, — Hricskó községnek új orgonára 100 frtot, — Lucsina, Alsó- és Felső-Sunyava r. kath. hitközségeknél templom, iskola és paplak kiépítésére 200 frtot, — Kizsna községnek végre r. kath. népiskola építésére 100 frtot adományozott saját magánpénztárából.

— Szent István, első apostoli királyunk ünnepére roppant sok vidéki nép jött a fővárosba. A várbeli ünnepélynek

a legszebb idő kedvezett. O Eminentiaja az ország bíboros áldor-nagya vezérelte a szent menetet, s ft. H o l d h á z y János tartott igen jeles egyházi beszédet korunk modern hitközönységéről s ennek okairól.

— Szent István király ünnepét Bécsben is megülték ez évben is a Szt.-István-templomban. Az isteni tiszteleten jelen voltak: Fratricsevics, a magyar testőrség újon meghívott kapitánya, a Bécsben időző magyar nemesség és számos más magyarok. Az egyházi beszédet ez alkalommal ft. L u k á c s y Béla ur tartotta, ki bur-szt-györgyi plébános s országgyűlési képviselő.

— O eminentiaját Simor János bíbornok hercegeprimást f. hó 14-kén Trefort Ágoston, 15-én pedig Wenckheim Béla báró, miniszterelnök látogatta meg. A cultus-miniszter ur megtekintette az újonan stlyszerűleg restaurált, sötétvörös márványból készült, gazdagon díszített Bakács-kápolnát, valamint az új érseki képtárt, s azok műkinesinek meg szemlélésére több időt szentelendő közelebbi látogatását helyezte kilátásba.

— D u l á n s z k y N á n d o r székesfehérvári újon kinevezett püspök ő mlsga október hóban fogja hallomás szerént elfoglalni püspöki székét.

— I p o l y i A r n o l d besztercebányai megyés püspök ő mlsga a püspöki megyéjének bars megyei garami járásában alkalmazott szegény népiskolai tanítók helyett az országos nyugdíjintézetbe való belépés díját, 15 frtot, sajátjából fedezendi.

— J a c o b i n i L a j o s, a bécsi pápai nuncius ő Exciája Győrbe érkezvén a megyés püspök ő mlsga látogatására. Győr város katolikus polgársága fényes fogadtatással tüntette ki a magas vendéget. Szombaton, f. hó 14-én nagyszerű fáklásmenet rendeztetett a tüzoltók zenekarának részvételével, mely alkalommal a város minden rendű s rangu polgárságának nevében B a k y I s t v á n üdvözölte magyar nyelven ő szentsége követét, majd K a r v a s s y K á l m á n latin nyelvű üdvözlő szónoklatot mondott, s erre Z a l k a J á n o s püspök ő mlsga magyar nyelven a nunciussal válaszat tolmácsolta. 15-dikén fényes díszebédet adott a mlsgos megyés püspök ur, mely alkalommal a nuncius ő exciája az uralkodó felségekre, a püspök ő mlsga pedig a pápa ő szentségére köszöntötte poharát. Ebéd közben egy győri cigányzenekar olasz operadarabot is játszott. Délután még a nuncius a város néhány kitünőségénél tett látogatást, s pár napi ott időzés után esütörtökön ment el Pannonhalmára. Ő exciája ez alkalommal van először Magyarországon, s még e héten visszatér Bécsbe.

— A z e s z t e r g a m i b a z i l i k a előcsarnokának két fülkéjében ő Eminentiaja a bíbornok hercegeprimás Hunyady János és Széchy néhai esztergami érsek szobrai állittatja fel; amazét, mint a kereszténység védőjét, emezét, mint ki fényes egyházat emelt az esztergami várban.

— A g y ö n g y ö s i k a t h. n a g y g y m n a s i u m értesítője a lefolyt tanévről küldetett be szerkesztőségünkhez. A jelenleg hatosztályu gymnasium a szentferenczrendiek vezetése alatt áll s a 222 főnyi tanuló ifjuság 9 szerzetes- és 3 világi tanártól nyerte oktatását. Az intézet igazgatója az ügybuzgó, derék V a r g a E m i l, ki 19 éve működik a tanárkodás terén. A tanuló ifjak vallásosságáról s jószívűségéről szép bizonyágot tesz azon körülmény, hogy a tanárokkal együtt, ezeknek üdvös példaadása után, közolok 94-en a Szent-László-Társulatnak adakozó tagjai voltak s megtakarított pénzökkel annak üdvös cseljához, a tanárkarét is beszámítva, 61 frt 2 krral járultak.

— F e j é r I s t v á n vácz-kerületi érd. esperes és szödi plébános ur, e hó 23-án ötven éves áldozárságát ünnepelte.

— C z o b o r B é l a, ki a költészet s különösen a régészeti irodalom terén önálló becsű művével szép nevet szerzett

már magának, e hó 15-én mondotta első szentmiséjét Székesfehérvárott a székesegyházban. — s már pár nap mulva Bicske mezővárosba ment kápláni állomását elfoglalni.

V a j d a - H u n y a d o n ő F e l s é g e a király születésnapján tétetett le ünnepélyesen a Hunyady-erkély alapköve. A vár összes tornyai már fedél alatt vannak. Az ő Felsége tulajdonát képező vár tudvalevőleg stlyszerűen renováltatik.

— D e á k F e r e n c z egészségi állapotában határozott javulás állott be, úgy hogy orvosai a jövő télen egészsége tökéletes helyreállithatását remélik.

— »Dürer Albrecht kisebb passiója« czim alatt érdekes album jelent meg Esztergomban a bíbornok-hercegeprimás ő Eminentiaja pártfogása mellett. Ez album Beszédes Sándor, esztergami fényképész fényvéseti utáztatit tartalmazza, melyek a magyar eredetű híres művész 37 kisebb fametszvényének vonásról vonásra hű másolatai.

— A p e s t i n e m z e t i d a l k ö r H u b e r K á r o l y k a r n a g y vezetése alatt Székesfehérvárott Szent István ünnepén igen jól sikerült hangversenyt rendezett az ottani lövöldében. A dalkör tagjai egyuttal résztvettek közreműködve az enapi ünnepélyes istenitiszteleten is, melyen P a u e r J á n o s fölszentelt püspök ur pontificált.

— V e r s e n y l o v a g l á s é s g y a l o g l á s fogják még jó ideig képezni a sport-dívatot, míg csak unalmassá nem válik az is. Legújban ismét Orosz Béla huszárhadnagy fogadott arra, hogy 35 percz alatt Böszörményből Debreczenbe lovagol ügető lépésben, s a fogadást meg is nyerte volna, ha utközben egy kutya meg nem támadja lovát, mely emiatt vágatni kezdett egy darabig, holott folyton ügetve haladás volt kikötve; a fogadást tehát csak azért vesztette el, mert a vágatva megfutott ut is beszámított az időbe.

— A m a g y a r o r s z á g i f ö l d t a n i t á r s u l a t tagjai ez ideig királyhágóntuli kirándulásukat s ez alkalommal tett kutatásaikat már a mult héten befejezték s Kolozsvárott tartották zárülésöket. A kirándulásban J u d d a n g o l g e o l o g u s is résztvett.

— A z E r n y G y ö r g y meggyilkoltatásával vádolt s emiatt letartóztatott Czabayt, a »nasivasi-doktor«, miután a vád nem bizonyult alaposnak, és a kósza hír által szerete hordott s a napi sajtó által felszedett gyanujelek is csak költötték voltak, már szabadon bocsátották.

— I f j. B a t t h y á n y i Z s i g m o n d elárverezett zala-szt-gróti uradalmát a m o d e n a i herceg vette meg e hó 16-án, mint legtöbbet ígérő, 601,000 frton.

— H a l á l o z á s o k. K ö b e r J ó z s e f, a kalocsai érseki uradalom főmérnöke, mintegy ötvenévi ténykedése után, élete 74. évében e hó 18-án Kalocsán meghalt. — R á c z G e r g e l y földbirtokos f. hó 17-dikén Lippán 85 éves korában elhunyt. — P a a r i T o r o n y o s s y A l o i z i a, az egrri angolszűzek jótékony intézetének egyik közkedvességű tagja, e hó 13-án 58 éves korában jobb létre szenderült. — B o d o r f i H e n r i k, a kolozsvári s debreczeni színházak volt tagja, Nagyváradon f. hó 22-én elhunyt.

— S c h w a r z e n b e r g h g, prágai bíbornok-érsek püspöki jubileuma fényesen ünnepeltetett e hó 14- és 15-én. 14-én este nagyszerű fáklásmenet rendeztetett. 15-én volt az üdvözlő tisztelegés, mely alkalommal a jubilans főpápnak saját papsága páratlan művi pásztorbotot ajánlott fel emlékül. Ő Felsége is üdvözlő iratot intézett az ünnepelthez. Ő szentsége a római pápa pedig pompás emléktárgyat küldött neki. — Prágában e hó 15-kén keresztény akadémia szervezkedett. — R u -

dolf trónörökös hercege hó 22-én ülte meg 18. születésnapját. — A brucki táborból ő Felsége 14-kén elutazván, az előző napon tartott hadgyakorlatok alkalmából a legénységnek ötnapi zsoldot fizettetett ki saját magánpénztárából. — Tarnóczy, salzburgi bibornok-érsek, ő Felsége születésnapján mondotta az első sz-misé a gasteini új kath. templomban. Ugyan-ő még ez őszszel fogja püspöki jubileumát ünnepelni. — A bécsi Terézianum összes tanárai, kiktől a jelenlegi spanyol király oktatást vett, ettől rendeleteket kaptak. — Pogacsar laibachi hg-püspök installatiója szept. 8-kán fog megtartatni. — Bécsben a nemzetközi gabnavásár hó 23-dikán nyitattott meg. — B. Leonhardi Hermann, prágai egyetemi tanár, folyó hó 21-kén elhunyt.

— Oroszország több községében a rosz termés miatt már éhhalál uralg. — Detmoldban hó 16-kán leplezték le Vilmos német császár jelenlétében a germán hős: Hermann óriási szobrát, mely a nagy erdőségből impozans módon emelkedik ki, s egytuttal a németeknek a francziák ellenében nyert győzelmeit örökíti meg felirataiban. — Károly Tódor bajor herceg a mult héten balesetnek lón áldozata. Lováról leestett sétalovaglása közben oly szerencsétlenül, hogy szörnyet halt. Hó 19-dikén ment végbe temetése Münchenben, s a mi udvarunk is gyászt rendelt el halála alkalmával. — Királynénk ő Felsége pár napi tartózkodásra Sassetot-ból a legzigorubb incognitóban Párisba utazott el. — Poitiersben hó 18-kán kath. congressus vette kezdetét, melynek a poitiersi püspök volt kezdeményezője. — Rómában a Janiculus-hegyen legközelebb fog felállítatni az infallibilitási dogma elfogadásának emlékeül szolgáló szobor. — Brémában a hírlapírók gyűlést tartottak. — Don Carlos saját nevével, királyi címével és mellképével ellátott arany-, ezüst- és rézpenzket is veret már. — Johnson, az Egyesült Államok egykori elnökét, kivánságához képest nemzeti színű zászlóba takarya temették el hó 3-án Greenvilleben. Kezeibe az Egyesült-Államok alkotmányának egy másolatát helyezték.

MINDENFÉLE

Forte, angol szinköltő és színész, egyike volt a mult század legélczesb embereinek. Egy fiatal piperkőcz egyszer nem győzte magasztalni egy fiatal hölgy szépségét, ki csak szabójának és a toalette többi titkainak köszönhetette némileg türehető külsejét. »Ugyan miért nem érvényesíti tehát igényeit ezen bevégett szépségre?« kérdé tőle Forte. »Micsoda joggal tehetném azt, uram?« felelé a piperkőcz. »A népjog értelmében, mint ezen szépség első fölfedezője«, volt a színész válasza. — Egy kétes jellemű nemes dicsekedett egyszer Forte előtt az ő nyílt jellemével. »Az én szívem, mond a gentleman, mindig a nyelve-men van.« — »Mindjárt gondoltam, felelé Forte, hogy az ön szíve nincs a helyén.« — Egy fiatal emberről, ki sok adósságot csinált s hitelezőit folyvást csak ígérekkel tartotta, így szólt: »Nem szabad őt elítélni, hisz ő egy sokatigérő fiatal ember.« — Egy öreg, már élte vége felé járó özvegy nagyon fiatal leányt vett feleségül. Egy urhölgy, ki erről Forte-tal beszélt, megjegyzé, hogy az aggastyán talán szerelmes volt s inkább sajnálatot érdemel, mint szemrehányást. Mindenesetre, asszo-

nyom, mond Forte, a szerelemmel épen úgy jár az ember, mint a himlővel, minnél későbbben kapja meg az ember, annál gonoszabbul megviseli.«

Társulati Értesítő.

Szent-István-Társulat.

Kimutatás

a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről. frt kr.	
Fehér Ferencz karkáplán Esztergamból	124 40
Prifach József püspöki titkár Székesfehérvárrt	15 75
Zsemlics István alsószołnoki pleb.	6 30
Hegedüs István váci karkáplán	40 65
Jánovszky János püspöki disznök Besztercebányáról	72 45
Révfi Imre káplán Szabadkáról	9 45
Pollenberger Ignác trencsényi prépost	41 49

Hirdetések.

Magyarhonban

legbővebben fölszerelt gyári-raktár.

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög rítusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tűzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váci-utca 15. szám, Budapest.

(34-52.)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 11-dik szám.) — Felelős szerkesztő: Ágoston Antal.

Budapest. 1875. Nyomatott az »Athenaeum r. társ.« nyomdájában (Ferenczies tere Athenaeum-épület.)